

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 715

van **JOHAN DANEN**

datum: 19 juni 2023

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Startende leerkrachten - Uitval

Met deze vraag ontvang ik graag een update van mijn schriftelijke vraag nr. 646 van 17 juni 2022.

De uitstroomcijfers van jonge leerkrachten worden regelmatig opgevraagd bij de minister. Zo weten we dat in de periode 2015-2020 11,4% van de leerkrachten lager onderwijs hun loopbaan vroegtijdig voor bekeken hield. Voor de leerkrachten in het secundair onderwijs liep het percentage zelfs op tot 18,6%.

1. Wat is de uitstroom uit het beroep van leerkrachten jonger dan 30 jaar in de periode 2017-2022 (percentages en absolute aantallen, opgesplitst per onderwijsniveau, statuut en provincie)? Hoeveel van de startende leerkrachten jonger dan 30 jaar stroomden uit na 1 jaar, na 2 jaar, hoeveel cumulatief tussen de 0 en de 5 jaar?
2. Wat is de uitstroom uit het beroep van startende leerkracht in de leeftijdscategorie 40-50 jaar en > 50 jaar in de periode 2017-2022 (percentages en absolute aantallen, opgesplitst per onderwijsniveau, statuut en provincie)?
 - a) Hoeveel leerkrachten (absolute aantallen) in deze leeftijdscategorieën oefenen het beroep uit (opgesplitst per onderwijsniveau)?
 - b) Hoeveel leerkrachten in deze leeftijdscategorieën stroomden uit na 1 jaar, na 2 jaar, hoeveel cumulatief tussen de 0 en de 5 jaar?
 - c) Kan de minister de uitstroomcijfers ook geven voor de periode vanaf 1 september 2020? Met andere woorden: hoeveel leerkrachten uit deze leeftijdscategorieën die na 1 september 2020 aan de slag gingen in het onderwijs, stroomden intussen weer uit?
3. Wat is de aard van de tewerkstelling (meer of minder dan 0,5 voltijdsequivalenten (vte's), tijdelijk of vast dienstverband) van de uitstromende leerkrachten (absolute aantallen, opgesplitst per leeftijdscategorie en per onderwijsniveau)?
4. Hoeveel van de uitstromende leerkrachten waren tewerkgesteld in 1 school? Hoeveel in 2 scholen? Hoeveel in meer dan 2 scholen? (absolute aantallen, opgesplitst per leeftijdscategorie en per onderwijsniveau)
5. Kan er uit de indicatoren 'uitstroom van de startende leerkrachten' en 'uitstroom van alle leerkrachten' afgeleid worden in welke leeftijdscategorieën de grootste uitval valt te noteren?
6. De zijinstromers vormen een aparte groep van startende leerkrachten.

- a) Wat is de leeftijdsverdeling in die groep?
 - b) Wat is de belangrijkste oorzaak van uitval in deze specifieke groep? Is de uitval in de groep groter of kleiner dan de uitval in de groep van schoolverlatende startende leerkrachten?
7. Hoeveel vastbenoemden namen tijdens de periode 2017-2022 ontslag uit het onderwijs? Graag de cijfers per jaar, opgesplitst per leeftijdscategorie, per onderwijsniveau en per tewerkstellingsduur (< 5 jaar of > 5 jaar).

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 715 van 19 juni 2023

van **JOHAN DANEN**

1. Tabel 1 toont hoeveel van de leerkrachten jonger dan 30 jaar in 2017 uitgestroomd zijn in het jaar 2022. De totale uitstroom van leerkrachten jonger dan 30 jaar bedraagt 14,2%. Tabel 2 geeft uitstroompercentages weer in een longitudinaal perspectief. Ten opzichte van de periodes 2015-2020 en 2016-2021 is de uitstroom in alle onderwijsniveaus licht gedaald. Tabel 3 geeft de uitstroom weer van de leerkrachten jonger dan 30 jaar in 2017 na één jaar, twee jaar en vijf jaar. Daaruit blijkt dat een groot deel van de uitstroom reeds in de eerste twee jaren plaatsvindt.

Tabel 1: uitstroom uit het beroep van leerkrachten jonger dan 30 jaar in een periode van vijf jaar

	Aantal LKR < 30 jaar in 2017	Weg uit onderwijs in 2022	% uitstroom
Kleuteronderwijs	7.760	808	10,4%
Lager onderwijs	13.051	1.467	11,2%
Secundair onderwijs	13.372	2.480	18,5%
Totaal*	29.262	4.158	14,2%

*Vermits sommige personeelsleden gedurende een jaar in meerdere onderwijsniveaus werkzaam kan zijn, is het totaal aantal unieke personen lager dan de som van de aantallen per onderwijsniveau.

Tabel 2: uitstroom uit het beroep van leerkrachten jonger dan 30 jaar in een periode van vijf jaar (2013-2018 tot 2017-2022)

	2013-2018	2014-2019	2015-2020	2016-2021	2017-2022
Kleuteronderwijs	12,5%	12,0%	11,5%	10,9%	10,4%
Lager onderwijs	11,2%	11,7%	11,4%	11,5%	11,2%
Secundair onderwijs	17,9%	17,9%	18,6%	18,8%	18,5%
Totaal*	14,0%	14,2%	14,4%	14,4%	14,2%

*Vermits sommige personeelsleden gedurende een jaar in meerdere onderwijsniveaus werkzaam kan zijn, is het totaal aantal unieke personen lager dan de som van de aantallen per onderwijsniveau.

Tabel 3: uitstroom uit het beroep van leerkrachten jonger dan 30 jaar na een, twee en vijf jaar

	Aantal LKR < 30 jaar in 2017	Uitstr. na 1 jaar	Uitstr. na 2 jaar	Uitstr. na 5 jaar	Uitstr. na 1 jaar %	Uitstr. na 2 jaar %	Uitstr. na 5 jaar %
Kleuteronderwijs	7.760	417	591	808	5,4%	7,6%	10,4%
Lager onderwijs	13.051	649	1016	1.467	5,0%	7,8%	11,2%

Secundair onderwijs	13.372	1.277	1.841	2.480	9,5%	13,8%	18,5%
Totaal*	29.262	2.163	3.055	4.158	7,4%	10,4%	14,2%

2+4. Op basis van de betalingsdatabank werd de uitstroom van startende leerkrachten met een leeftijd van 40 jaar of ouder berekend tussen schooljaar 2016-2017 en 2021-2022. Hierbij moet een belangrijke kanttekening worden gemaakt. Het begrip 'startende leerkracht' wordt geoperationaliseerd door na te gaan of een personeelslid in het jaar 2015-2016 geen betaalde opdracht had in het onderwijs en in 2016-2017 wel. Dit is dus geen zuivere afbakening vermits bijvoorbeeld een gepensioneerde leerkracht die na 2015-2016 voor een korte periode terug een onderwijsopdracht opneemt ook als startende leerkracht wordt geteld. Tabel 3 toont de resultaten van de oudere startende leraren en hoeveel van hen 5 jaar later uitstroomden. Vooreerst blijkt uit de tabel dat het aantal 'startende leerkrachten' in deze oudere leeftijdscategorieën logischerwijze laag ligt. Het aandeel van deze groep in de totale uitstroom van leerkrachten is dan ook zeer beperkt. Verder liggen de uitstroomcijfers aan de hoge kant. Daarbij moeten we opmerken dat we op basis van administratieve data niet kunnen uitmaken of deze personeelsleden de intentie hadden om langdurig in onderwijs te blijven. Tot slot kan een deel van de uitstroom van 50-plussers verklaard worden door pensionering.

Tabel 3: uitstroom van startende leerkrachten van 40 jaar en ouder tussen schooljaar 2016-2017 en 2021-2022

Onderwijsniveau	Leeftijdscategorie	Instroom 2016-2017	Uitstroom 2021-2022	Uitstroom %
Kleuter	40-50	183	97	53%
	50+	109	66	61%
Lager	40-50	314	118	38%
	50+	217	127	59%
Secundair	40-50	944	389	41%
	50+	505	308	61%

Momenteel is het niet mogelijk om op alle deelvragen een antwoord te formuleren. Een onderzoeksploeg van de KU Leuven en Universiteit Antwerpen voert echter onder leiding van prof. dr. Kristof De Witte een onderzoek uit naar de instroom en uitstroom in het lerarenberoep vanuit vergelijkend perspectief. We verwachten de resultaten van het onderzoek midden 2024. Dit zal wetenschappelijk onderbouwde informatie opleveren over het profiel van uitstromende leerkrachten.

- De vraag naar aard van tewerkstelling kwam aan bod in het antwoord op schriftelijke vraag 841 van 18 juni 2021 van Karolien Grosemans. Daaruit blijkt dat de uitstroom het hoogst ligt bij de tijdelijke leerkrachten voor de groep leerkrachten tot 50 jaar. Bij de groep ouder dan 50 jaar zijn er maar een beperkt aantal tijdelijke leerkrachten en is het verschil tussen uitstroompercentages van vaste en tijdelijke personeelsleden minder eenduidig.
- De vraag naar de leeftijd kwam aan bod in het antwoord op schriftelijke vraag 841 van 18 juni 2021 van Karolien Grosemans. Daaruit blijkt dat de uitstroom over het algemeen het hoogst ligt bij de jonge (< 30 jaar) tijdelijke leerkrachten en de wat oudere leerkrachten (> 50 jaar), o.a. door pensionering. Meestal is de uitstroom ook hoger bij mannen dan bij vrouwen. Dit sluit aan bij de bevindingen in eerder onderzoek (Struyven en Vanthournout, 2014).

6. Het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) beschouwt twee groepen personeelsleden als 'zijinstromers'. Ik geef even de definitie mee, zodat we geen misverstand creëren.
- Groep 1 = Alle beginnende (nieuwe) leerkrachten die tijdens het referteschooljaar 2022-2023 de leeftijd van 30 jaar bereikt hebben en 0 jaar anciënniteit hebben. Zij voerden vóór het referteschooljaar 2022-2023 nog geen enkele onderwijsopdracht als leerkracht uit.
 - Groep 2 = Alle leerkrachten die opdrachten buiten het onderwijs hebben uitgevoerd vóór hun onderwijsopdrachten in het referteschooljaar 2022-2023 maar geen onderwijsopdrachten hebben vóór het referteschooljaar 2022-2023.

Uit analyse van AGODI blijkt dat het schooljaar 2021-2022, alle onderwijsniveaus samengenomen, 10.880 beginnende leerkrachten telt. 4.279 personeelsleden voldoen aan bovenstaande definitie van een zijinstromer.

Het schooljaar daarop, dus 2022-2023, telt 11.073 beginnende leerkrachten, waarvan 4.697 voldoen aan bovenstaande definitie van een zijinstromer.

Let wel, enkel de leerkrachten, zijnde de wervingsambten van het bestuurs- en onderwijzend personeel, zitten in de bevraging.

- a) De leeftijdsverdeling van de zijinstromers vindt u terug in bijlage 1.
- b) Van de 4.279 als zijinstromer gedefinieerde leerkrachten van 2021-2022 namen 2.886 gedurende het schooljaar 2022-2023 nog een opdracht als leerkracht op.

Scholen delen de reden van uitstroom niet mee aan mijn onderwijsadministratie.

7. In bijlage 2 is terug te vinden hoeveel vastbenoemde personeelsleden tussen 2016 en 2022 ontslag namen.

Referenties:

Katrien Struyven, Gert Vanthournout, Teachers' exit decisions: An investigation into the reasons why newly qualified teachers fail to enter the teaching profession or why those who do enter do not continue teaching, *Teaching and Teacher Education*, Volume 43, October 2014, pagina 37-45

BIJLAGEN

1. [Overzicht leeftijdsverdeling zijinstromers](#)
2. [Overzicht ontslag vastbenoemde personeelsleden 2016-2022](#)